

Αναστασία Λαγού

Αλυσάχνη

Μία γοργόνα που καθάριζε τις θάλασσες

Ένα οικολογικό παραμύθι

Βασικοί άξονες παραμυθιού

1. Η ανάδειξη του οικολογικού προβλήματος της μόλυνσης της θάλασσας από πλαστικά σκουπίδια.
2. Η ενεργοποίηση προς την επίλυση αυτού του προβλήματος.
3. Η αποδοχή και αξιοποίηση της διαφορετικότητας.
4. Η σημασία της φιλίας.
5. Η ανάδειξη του προβλήματος του εκφοβισμού (bullying) και οι αρνητικές συνέπειες όχι μόνο σε αυτόν που τον υφίσταται, αλλά και σε αυτόν που τον ασκεί.
6. Η έννοια και η σημασία της μετά-νοιας (αυτοσυνειδησία, ανάληψη ευθύνης, αλλαγή τρόπου ζωής)
7. Η δύναμη της αγάπης.
8. Προβολή γυναικείου προτύπου που δεν είναι εγκλωβισμένο στην αυτοεικόνα του, αλλά ενεργοποιείται απέναντι σε σημαντικά σύγχρονα προβλήματα και σχετίζεται με ουσιαστικό τρόπο με τους γύρω του.
9. Μήνυμα αισιοδοξίας.
10. Η ανάδειξη της σημασίας των λέξεων και η εμπλοκή των μαθητών στη διαδικασία της δημιουργικής γραφής.

ΑΛΙΣΑΧΝΗ

Μια φορά κι έναν καιρό, στην απέραντη, γαλάζια θάλασσα ζούσε και τραγουδούσε μία γοργόνα, που τη λέγαν *Αλिसάχνη*. Ήταν όμορφη, σαν όλες τις γοργόνες, είχε γλυκιά φωνή, σαν όλες τις γοργόνες, μόνο που ήταν μικρή, πολύ μικρή και αφηρημένη, πολύ αφηρημένη! Η Αλίσαχνη βαριόταν να χτενίζει όλη μέρα τα μακριά της μαλλιά, όπως έκαναν συνήθως οι αδελφές της, να ψάχνει μαργαριτάρια, για να τα στολίζει, να κάθεται και να ονειρεύεται. Αγαπούσε πολύ να ταξιδεύει με τα ρεύματα του νερού, να ανακαλύπτει, να μαθαίνει, να βοηθάει όλα τα άλλα πλάσματα του βυθού.

Τον τελευταίο καιρό, όμως, η Αλίσαχνη, εκτός από αφηρημένη, ήταν και πολύ πολύ στενοχωρημένη. Κι αυτό, γιατί οι άνθρωποι είχαν βαλθεί να χαλάσουν τον παράδεισο της, τη γαλάζια θάλασσα. Τα διάφανα νερά είχαν γεμίσει πλαστικές σακούλες. Λευκές ή γαλάζιες έμοιαζαν με το νερό και, καθώς μάλιστα σχίζονταν σε πολλά μικρά κομμάτια, οι φίλοι της, τα πολύχρωμα ψαράκια, μπερδεύονταν κι έτρωγαν το λεπτό πλαστικό υλικό τους, νομίζοντας ότι είναι φαγητό. Κι έπειτα αρρώσταιναν και πέθαιναν. Το ίδιο πάθαιναν οι φώκιες, τα δελφίνια κι άλλα υπέροχα πλάσματα του βυθού, που πια κινδύνευαν όχι μόνο από τις πλαστικές σακούλες, μα κι από ένα σωρό άλλα αντικείμενα που κατέληγαν στη θάλασσα: καλαμάκια, δακτύλιους από μπουκάλια, μα και γόπες από τσιγάρα.

Η Αλίσαχνη, αν και μικρή, αποφάσισε να κάνει ό,τι περνούσε από το χέρι της, για να βοηθήσει τους φίλους της. Κάθε μέρα αφιέρωνε πολλές ώρες να μαζεύει σκουπίδια από τη θάλασσα. Καθώς, όμως, ήταν πολύ μικρούλα, μικρό ήταν και το αποτέλεσμα της προσπάθειας της. Μα δεν το έβαζε κάτω! «Έστω κι ένα μπουκάλι ή μία σακούλα να βγάζω από τη θάλασσα κάθε μέρα» συλλογιζόταν «κάποιο μικρό ψαράκι θα σωθεί!»

Ένα πρωινό, η Αλίσαχνη ήταν πολύ απασχολημένη στην προσπάθεια της να καθαρίσει ένα κοράλλι από μία πλαστική σακούλα, που είχε μπλεχτεί στα ντελικάτα κλαδιά του. Τραγουδούσε ένα μελαγχολικό τραγούδι, όταν μια σκιά την κάλυψε. «Μάλλον κάποιο καράβι θα είναι πάλι στην επιφάνεια» μονολόγησε και δεν έδωσε σημασία. Άκουσε όμως ένα ξερόβηχα και γύρισε να δει ποιος είναι. Ένα μεγάλο ψάρι την παρατηρούσε με περιέργεια. Ήταν ένας μεγάλος νεαρός καρχαρίας. Είχε ξεκινήσει τη μέρα του τρομάζοντας μυριάδες πολύχρωμα ψαράκια κουνώντας απειλητικά την ουρά του. Είχε κυνηγήσει μία μικρή φώκια, που για να γλιτώσει, τρύπωσε στο άνοιγμα ενός βράχου κι καρδούλα της ακόμη χτυπούσε σα τρελή από την τρομάρα που πήρε. Κι ενώ έψαχνε να βρει το επόμενο θύμα του, για να διασκεδάσει, άκουσε από μακριά το γλυκό τραγούδι της μικρής γοργόνας και πλησίασε μαγεμένος.

Βλέποντας τον η Αλισάχνη να στέκεται απρόσμενα μπροστά της, φωτίστηκε το πρόσωπο της από έκπληξη και χαρά! Πρώτη φορά στη ζωή της έβλεπε από κοντά ένα τόσο μεγάλο ψάρι. Δεν αποκλείεται, βέβαια, να είχε περάσει κι άλλη φορά από δίπλα της, αλλά μες στην αφηρημάδα της ούτε που να το πήρε χαμπάρι.

-«Γεια σου!!! Τι είσαι;;;» ρώτησε η Αλισάχνη ευγενικά.

-«Μα, καρχαρίας φυσικά!» Απάντησε, προσβεβλημένος και ξαφνιασμένος ο καρχαρίας, γιατί η μικρή γοργόνα δεν το είχε βάλει στα πόδια, όπως έκαναν όλα τα άλλα ψάρια του βυθού. Αντίθετα τον παρατηρούσε με μεγάλο ενδιαφέρον

-«Πόσο χαίρομαι, που επιτέλους γνωρίζω έναν καρχαρία!!!» αναφώνησε η Αλισάχνη.

-«Δεν με φοβάσαι;;;» ρώτησε έκπληκτος ο καρχαρίας.

-«Γιατί να σε φοβάμαι;» αναρωτήθηκε η μικρή γοργόνα.

-«Μα γιατί είμαι κακός!» απάντησε.

-«Μπα, εμένα δε μου φαίνεσαι κακός! Μόνο μεγάλος...» είπε κοιτώντας τον προσεκτικά.

-«Οι άνθρωποι λένε ότι είμαι κακός!!!» επέμενε ο καρχαρίας προσπαθώντας να φανεί κακός. Τα είχε όμως τόσο χαμένα που δεν τα κατάφερε. Η φωνή του μόνο ακούστηκε αστεία βραχνή. «Οι άνθρωποι όλο φτιάχνουν ταινίες και λένε ιστορίες για το πόσο κακός είμαι» συνέχισε.

-«Άντε, καλέ!!!» αναφώνηση μικρή γοργόνα και ξεκαρδίστηκε στα γέλια. «Κι εσύ πιστεύεις στους ανθρώπους;;; Οι άνθρωποι λένε πως δεν υπάρχουν γοργόνες! Μα κοίτα. Εγώ είμαι ολοζώντανη μπροστά σου! » Και κάνοντας μία ανάλαφρη πιρουέτα μπροστά στη μύτη του καρχαρία, έκλεισε παιχνιδιάρικα το ματάκι της.

«Μα, τι πλάσμα είναι αυτό» αναρωτήθηκε ο καρχαρίας, που δεν ήξερε πια τι να πει και τι να κάνει.

-«Πρώτη φορά στη ζωή μου θα έχω για φίλο μου έναν καρχαρία!» είπε χαρούμενη η Αλισάχνη.

-«Μα, πώς μπορεί εγώ και εσύ να γίνουμε φίλοι;» απόρησε ο καρχαρίας. «Είμαστε τόσο μα τόσο διαφορετικοί. Εσύ είσαι μικροσκοπική κι εγώ τεράστιος. Εσύ έχεις γλυκιά φωνή κι εγώ ένα μεγάλο, άσχημο στόμα γεμάτο κοφτερά δόντια. Εσένα σε αγαπούνε όλοι, εμένα με φοβούνται».

-«Μα, ακριβώς επειδή είμαστε διαφορετικοί μπορούμε να γίνουμε καλοί φίλοι! Μαζί θα κάνουμε πράγματα που δεν μπορεί ο καθένας μόνος του! Κοίταξε πόσες

πολλές πλαστικές σακούλες έχουν μπλεχτεί στα κοράλλια. Εγώ με τα λεπτά, μικρά μου δάχτυλα θα τις ξεμπλέκω κι εσύ με το μεγάλο σου στόμα θα τις μαζεύεις όλες μαζί και θα τις πηγαίνεις στο μπαούλο στο παλιό ναυάγιο. Έπειτα, επειδή είσαι δυνατός, θα σπρώχνεις το μπαούλο μέχρι έξω στην ακτή κι εγώ με το τραγούδι μου θα καλώ για βοήθεια. Όλο και κάποιοι καλοί άνθρωποι θα βρεθούν να παίρνουν τα σκουπίδια και να τα πηγαίνουν στο σωστό μέρος.»

Έτσι κι έγινε! Ο Καρχαρίας ακολουθούσε τη μικρή μας γοργόνα που του έλεγε ιστορίες και τραγούδια. Μαζί με τη νέα του φίλη καθάριζαν τη θάλασσα από τα πλαστικά σκουπίδια. Για πρώτη φορά έκανε κάτι χρήσιμο, κάτι καλό κι ένιωθε ένα πρωτόγνωρο, χαρούμενο συναίσθημα μες στην καρδιά του. Σταμάτησε να κυνηγάει και να τρομάζει τα άλλα ψάρια του βυθού. Του φαινόταν τόσο άχαρο τώρα το παλιό του παιχνίδι.

Μια όμορφη μέρα που η θάλασσα ήταν ακύμαντη, η Αλισάχνη ανέβηκε στην επιφάνεια κι αφέθηκε στο ελαφρύ λίκνισμα της και στο χάδι του ήλιου. Σχεδόν την πήρε ο ύπνος. Έτσι δεν κατάλαβε ότι μία μεγάλη πλαστική σακούλα ερχόταν σιγά - σιγά από πίσω της πάνω στο νερό σαν ένα δίχτυ, ώσπου την τύλιξε. Όταν άνοιξε τα μάτια της χαμογέλασε γλυκά, γιατί στην αρχή νόμισε ότι ήταν μέσα σε μία διάφανη, παιχνιδιάρικη φυσαλίδα. Όταν όμως την άγγιξε, δεν άνοιξε γεμίζοντας χαρούμενα ουράνια τόξα τον αέρα. Το πλαστικό είναι σκληρό κι άψυχο υλικό. Παρέμεινε εκεί φυλακίζοντας την. Και καθώς ήταν μικρή, δεν μπορούσε να ελευθερωθεί μόνη της. Ποιος θα μπορούσε να σώσει τη γοργόνα μας τώρα;

Ο φίλος της, ο νεαρός καρχαρίας, άρχισε να ανησυχεί, γιατί είχε πολλές ώρες να τη δει. Ξεκίνησε με αγωνία να την ψάχνει, γιατί ποτέ ξανά η Αλισάχνη δεν είχε εξαφανιστεί. Κι όταν την βρήκε παγιδευμένη μες στη σακούλα, ένιωσε μεγάλο θυμό για τους ανθρώπους, που εξαιτίας τους κινδύνευε η μοναδική του φίλη. Η αγαπημένη του φίλη.

Το πρώτο που σκέφτηκε, για να την ελευθερώσει, ήταν να χρησιμοποιήσει τα κοφτερά του δόντια. Το πιο ισχυρό του όπλο, πάνω στο οποίο είχε επενδύσει όλη την δύναμη και την αυτοπεποίθησή του. Μα αμέσως συνειδητοποίησε ότι αν προσπαθούσε να σκίσει τη σακούλα με τα δόντια του θα τραυμάτιζε θανάσιμα την Αλισάχνη. Μήπως τότε να έδινε ένα χτύπημα στη σακούλα με την ουρά του; Κι αυτή δυνατή ήταν. Μα πάλι τότε θα σκότωνε τη μικρή γοργόνα. Πρώτη φορά στη ζωή του ένιωσε τελείως ανίσχυρος. Τα όπλα του δεν μπορούσαν να του φανούν χρήσιμα.

Κάτι έπρεπε όμως να γίνει! Η ώρα περνούσε κι η μικρή γοργόνα έχανε διαρκώς τις δυνάμεις της. Τότε αποφάσισε να ταπεινωθεί και να κάνει κάτι που ποτέ πριν δεν

είχε διανοηθεί: να ζητήσει βοήθεια. Όλο και κάποιος αστακός θα περνούσε από εκεί κοντά - έστω κι αχινός- που θα μπορούσε με τις δαγκάνες του ν' ανοίξει τη σακούλα χωρίς να κινδυνεύσει η Αλισάχη. Μα κανένα πλάσμα του βυθού δεν τολμούσε να πλησιάσει, αν και άκουσαν που φώναζε για βοήθεια. Τόσα χρόνια τους τρομοκρατούσε κι όλοι φοβόνταν τον καρχαρία.

Τώρα καταλάβαινε πόσα λάθη είχε κάνει στη ζωή του. Εκφοβίζοντας τ' άλλα ψάρια, δεν έκανε κακό μόνο σε αυτά, αλλά και στον ίδιο του τον εαυτό. Και στη μοναδική του φίλη, που δεν έφταιγε σε τίποτα. Ακούμπησε απαλά τη σακούλα με τη γοργόνα πάνω σε ένα βράχο καταμεσής στη θάλασσα και την κοίταζε με πολύ πόνο, ταπείνωση και αγάπη. Ήταν τόσο όμορφη, μικρή και αθώα.

«Κάτι πρέπει να υπάρχει, Θεέ μου, πιο δυνατό από όλα αυτά!!! Κάτι θα πρέπει να υπάρχει που να σώσει τη μικρή γοργόνα μου».

Δώστε το δικό σας τέλος!!!

Το ταξίδι των λέξεων

Όσο μικρές κι αν φαίνονται οι λέξεις, είναι γεμάτες ζωή! Ταξιδεύουν μέσα στο χρόνο, κουβαλώντας σημασίες και σκέψεις ανθρώπων, βαθιά νοήματα και αναμνήσεις. Κάποιες γεννήθηκαν χιλιάδες χρόνια πριν, μα κρατούν ακόμη την αρχική τους σημασία. Άλλες διαβαίνοντας μέσα στους αιώνες και στον ανθρώπων τη λαλιά εξέλιξαν το νόημα τους. Πολλές, πιο παιχνιδιάρικες, ενώνονται με άλλες λεξούλες δημιουργώντας τις σύνθετες λέξεις με καινούριες σημασίες. Χωρίζουν έπειτα για να ενωθούν πάλι μ' άλλες σ' έναν ατελείωτο χορό. Όλες όμως οι λέξεις περιμένουν να τις αγαπήσουμε! Να τις ξεκλειδώσουμε και να ανακαλύψουμε τι θέλουν να μας πουν. Κι αυτές τότε θα μας χαρίσουν το δώρο της γνώσης του κόσμου και του εαυτού μας. Θα μας δωρίσουν τις έννοιες.

Κι αν οι λέξεις μας παιδεύουν με την ορθογραφία, ας τις συγχωρέσουμε! Γιατί η ορθογραφία μας αποκαλύπτει την καταγωγή και τη μουσικότητα τους. Εξάλλου αξίζει τον κόπο αυτό το ταξίδι..

Ας γνωρίσουμε λοιπόν κάποιες από αυτές:

Αλισάχνη = σύνθετη λέξη με α' συνθετικό την αρχαία ελληνική λέξη *άλς(η αλς, τηςαλός)* που σημαίνει «θάλασσα» (δες: παραλία, αλιεία) και β' συνθετικό τη λέξη «άχνη». Είναι οι λεπτοί κόκκοι αλατιού που μένουν στο σώμα ή στα κοιλώματα των βράχων, όταν εξατμιστεί το θαλασσινό νερό.

Λικνίζω = το ρήμα προέρχεται από το ουσιαστικό «λίκνο», την ξύλινη δηλαδή κούνια που έβαζαν τα παλιά χρόνια τα μωρά για να κοιμηθούν. Η βάση της ήταν μια κυρτή επιφάνεια για να μπορούν να τη θέτουν σε κίνηση. Έτσι το ρήμα «λικνίζω» σημαίνει κουνώ κάτι με απαλό και ρυθμικό τρόπο.

(το λεξιλόγιο θα συμπληρωθεί)